

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA BESEDILA

**REGIJSKO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2025/2026**

1. in 2. letnik – gimnazijski programi

1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

**Andrej Rozman Roza, ilustrator Damijan Stepančič: *Živalska kmetija*
George Orwell: *Živalska farma***

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od razlagalnega besedila, da ne pride do zamenjave.

Ime in priimek tekmovalca (ali šifra): _____

Ime in priimek 1. ocenjevalca: _____

Ime in priimek 2. ocenjevalca: _____

Dosežene točke: **A:** _____ **B:** _____ **C:** _____ **Č:** _____

Kriterij	1. ocenjevalec	2. ocenjevalec	Končno število točk
A Razumevanje – do 20 t			
Pojasnilo vloge umetnosti in umetnika z likom pesnika Minimusa – do 8 t			
Primerjava vsebin pesmi z navedbo in pojasnilom podobnosti ter razlik – do 9 t			
Navedba sporočila pesmi – do 3 t			
SKUPAJ A			

B Uporaba književnega znanja – do 10 t			
Povezava slikovnih oz. likovnih sredstev v stripu s sporočilom pesmi – do 2 t			
Pojasnitev jezikovno-slogovnih sredstev v pesmi Tovariš Napoleon v vlogi poveličevanja Napoleona – do 6 t			

Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 2 t			
SKUPAJ B			
C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t			
Učinek sporočila pesmi iz stripa na bralca – do 2 t			
Presoja zlorabe umetnosti v sodobni družbi z utemeljitvijo – do 6 t			
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 2 t			
SKUPAJ C			

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t			
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t			
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t			
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t			
SKUPAJ Č			

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik regijske komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA BESEDILA

1. in 2. letnik – gimnazijski programi
1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

Andrej Rozman Roza, ilustrator Damijan Stepančič: *Živalska kmetija*
George Orwell: *Živalska farma*

A RAZUMEVANJE – do 20 t

Tekmovalec/tekmovalka:

– **na podlagi romana in stripa pojasni, kako lik pesnika Minimusa izraža vlogo umetnosti in umetnika v družbi, ki ji poveljuje Napoleon – do 8 točk;**

Za jasno, smiselno in zaokroženo pojasnilo vsaj dveh načinov, kako avtorji z likom Minimusa pokažejo vlogo umetnosti in umetnika, pri čemer utemeljevanje zajema tako iz stripa kot iz Orwellovega romana, prejme **do 8 točk**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: *V obeh delih je umetnost prikazana z likom pesnika Minimusa, enega od prašičev, ki so Napoleonovi zvesti pomočniki. Njegova naloga je, da piše pesmi, v katerih slavi Živalsko kmetijo oz. Farmo ter tako v živalih krepí domoljubje in občutek pripadnosti. Čeprav to ni neposredno zapisano niti v stripu niti v romanu, Minimus ustvarja po Napoleonovih navodilih. Piše namreč samo pesmi, v katerih slavi Živalsko kmetijo oz. Farmo in časti vodjo Napoleona. Tako spoznamo, da v sistemu, ki se vzpostavi po Napoleonovem prevzemu oblasti, ni prostora za umetnost v smislu svobodnega izražanja, ampak je ta v vlogi propagande in manipulacije ...*

– **primerja vsebino danih pesmi v odlomkih z navajanjem in pojasnilom podobnosti ter razlik – do 9 točk;**

Za navedbo vsaj ene podobnosti oz. vsaj ene razlike prejme **po 1 točko do največ 3 točk**; za jasno in poglobljeno pojasnilo vsake razlike oz. podobnosti prejme **po 2 točki do največ 6 točk**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk; npr. če gre samo za navajanje razlik ali manjka razlaga vsakega od treh elementov.

Npr.: *Obe pesmi sta hvalnici – prva časti Napoleona, druga Živalsko kmetijo ...*

V obeh prepoznamo skupen motiv življenja na kmetiji ...

V obeh se prav tako pojavi lik voditelja – Napoleona oz. Ljubljenega vodje ...

Med njima pa se kažejo tudi razlike – prva nagovarja oz. časti Napoleona, druga slavi kmetijo nasploh ...

V pesmi iz stripa so prisotni kontrasti med prejšnjim stanjem (trpljenjem in tiranijo) in sedanjim (navidezni) blagostanjem, medtem ko pesem iz romana izpostavlja le pozitivne plati voditelja ...

V pesmi iz stripa je prisoten namig na nasilje, ki je potreben za ohranitev Živalske kmetije ...

– **navede sporočilo dane pesmi v stripu – 3 točke;**

Za ustrezno navedbo sporočila prejme **do 3 točke**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: *Sporočilo pesmi v stripu je, da morajo živali kot najvišjo vrednoto priznavati blagostanje Živalske kmetije, torej se morajo podrediti sistemu, potisniti na stran individualne interese in dati prednost blaginji skupnosti. Zanj morajo biti pripravljene tudi umreti ...*

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

– **pojasni povezavo slikovnih oz. likovnih sredstev v pesmi iz stripa z njenim sporočilom – do 2 točki;**

Npr.: *Ilustracija razgali resničnost hvalnice: rdeči madeži na toplih tonih kričijo o preliti krvi in žrtvah, temni senci pujsov pa delujeta preteče. Minimus zaradi ptičje perspektive deluje majhen in podrejen. Skupaj pokažejo velik razkorak med lepimi besedami in nasilno resničnostjo.*

– **pojasni, s katerima jezikovno-slogovnim sredstvom v pesmi *Tovariš Napoleon* lirski subjekt povečuje Napoleona – do 6 točk;**

Za navedbo, poimenovanje in razlago vsakega jezikovno-slogovnega sredstva prejme **po 3 točke – skupaj do 6 točk**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: *Lirski subjekt za povečevanje Napoleona uporabi **nagovor** voditelju (»Tovariš Napoleon!«), s katerim poudari njegovo pomembnost. Prav tako je v pesmi prisotno pretiravanje (npr. v verzu »Ti, darovalcev vseh dika«), s katerim še bolj pokaže njegovo veličino ...*

– **v besedilu uporablja literarnovedne pojme – do 2 točki.**

Za ustrezno, dosledno in natančno rabo literarnovednih pojmov (npr.: strip/stripovska pripoved, satira, alegorija, utopija, distopija, priredba, snov, motiv, tema, ideja, dogajalni čas, dogajalni prostor, sličica/kader, kompozicija, slog in jezik, pripovedne/književne osebe/liki, pripovedovalec, roman) – prejme **do 2 točki**; za neustrezno, nedosledno in manj natančno rabo pojmov in napačne podatke oziroma za nepoznavanje se odšteje ustrezno število točk.

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

– **presodi učinek sporočila nanj – do 2 točki;**

Za ustrezno presojo učinka sporočila pesmi v stripu prejme **2 točki**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: *Name sporočilo pesmi deluje preveč povečevalno. Menim, da pesem poskuša ustvariti zelo idealizirano sliko živalske kmetije in še zlasti njenega vodje, kar se mi zdi nekoliko pretirano, saj pesem glede na slikovno upodobitev prikriva manj prijetno resničnost v ozadju – madeži krvi, prestrašen prašič Minimus in temni obrisi na svetli podlagi namreč ustvarjajo občutek groze in predvsem nemoči, kar nakazuje na to, da razmere na živalski kmetiji niso tako spodbudne, kot jih opisuje pesem. Strip me zato neposredno sooči s kruto resničnostjo, ki jo besede pogosto omilijo ali prikrijejo, četudi so to besede hvale.*

Name sporočilo pesmi deluje kot močno povečevanje voditelja. Ob branju ...

- **presodi zlorabo umetnosti v sodobni družbi in presojo utemelji s primerom – do 6 točk.**

Za presojo in utemeljitev zlorabe umetnosti v sodobni družbi, ki je natančna, jasna, smiselna in zaokrožena, prejme **do 6 točk**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: *Podobno vlogo umetnosti kot v romanu Živalska farma in stripu Živalska kmetija, kjer ta ni le sredstvo izražanja, temveč služi tudi kot orodje manipulacije, lahko opazimo tudi v sodobni družbi. Prašič Minimus iz Živalske kmetije in druge živali uporabljajo pesmi, da preoblikujejo resničnost v prid vladajočih živali, s čimer spretno prikrivajo neenakost in ohranjajo svojo moč. Menim, da se podobno danes umetnost uporablja v politiki, medijih in marketingu, kjer filmi, glasba, vizualne upodobitve pripomorejo k oblikovanju čustev, prepričanij in vedenja ljudi. Tako kot živali na farmi brez kritičnega premisleka sprejemajo propagando, lahko tudi sodobni posamezniki nehoti sledimo sporočilom, ki so skrbno oblikovana za manipulacijo. Deli nas zato opozarjata, da umetnost ni vedno nevtralna – lahko je močno orodje, s katerim oblast ali interesne skupine vplivajo na množice, prikrivajo resnico in utrujejo svoj nadzor.*

– **piše izvirno in ustvarjalno – do 2 točki.**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, zanimivim in prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih besedil.

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka **za ustrezno zgradbo** svojega spisa dobi največ **3 točke**:

- **3 t** – za logično členjeno in koherentno besedilo;
- **2 t** – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno;
- **1 t** – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo;
- **0 t** – besedilo ni členjeno, ni koherentno.

Tekmovalec/tekmovalka **za jezikovno in pravopisno pravilnost** svojega spisa dobi največ **4 točke**:

- **4 t** – za slovnično in pravopisno pravilno besedilo z le z manjšimi napakami;
- **3 t** – za večinoma slovnično in pravopisno pravilno besedilo, ponekod so manjše napake, ki se ne ponavljajo;
- **2 t** – za slovnično in pravopisno delno pravilno besedilo, ki vsebuje več raznovrstnih napak, vendar se te ne ponavljajo;
- **1 t** – za besedilo z več raznovrstnimi slovničnimi in pravopisnimi napakami, ki se ponavljajo;
- **0 t** – za besedilo s pogostimi in raznovrstnimi slovničnimi ter pravopisnimi napakami.

Tekmovalec/tekmovalka **za slogovno ustreznost** svojega spisa dobi največ **3 točke**:

- **3 t** – za slogovno ustrezno besedilo z bogatim besediščem in le z manjšimi napakami;
- **2 t** – za večinoma slogovno ustrezno besedilo z manjšimi napakami, ki se ne ponavljajo;
- **1 t** – za slogovno zelo šibko besedilo z veliko raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo;
- **0 t** – za slogovno slabo besedilo, ki vsebuje veliko napak.

Članicam in članom regijskih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju.